

עם ביאור
הפטר והפסוק

זהר הקדוש

פרשת בהעלותך • מדרגות בחשגת התורה

העליון, כלומר, כשהם נמצאים בעולם העליון הם בבחינת 'רוחות', אבל בשעתא דנחתין לתתא מתלבשי בלבושא דהאי עלמא - בשעה שיוצאים למטה בעולם הזה, הם מתלבשים בלבוש של עולם הזה כדמות גוף האדם, ואי לאו מתלבשי בלבושא בגוונא דהאי עלמא - ואם לא

היו מתלבשים בלבוש שהוא כעין העולם הזה, לא יכלין למיקם בהאי עלמא - לא היו יכולים לעמוד ולסבול את הגשמיות שבעולם הזה, ולא סביל לון עלמא - והעולם לא היה סובל אותם מחמת עוצם קדושתם.

ואי במלאכי כף - ואם במלאכים כך הוא, שצריכים להתלבש כשיוצאים מעולם העליון לעולם הזה, אם כן אורייתא דברא להו - התורה שבראה את המלאכים, וברא עלמין בלהו וקיימין בגינה - ובראה את כל העולמות, ובעבורה הם מתקיימים, אם כן בוודאי שהיא יותר עליונה מן המלאכים, שהרי המלאכים שורשים בעולם הבריאה, ואילו התורה שורשה מאצילות, על אחת כמה וכמה, פיו דנחתת להאי עלמא - שכיון שירדה התורה לעולם הזה, אי לאו דמתלבשא בהני לבושי דהאי עלמא - אם לא שהיתה מתלבשת באלו הלבושים של העולם הזה, לא יכל עלמא למסביל - לא היו יכולים בני העולם לסבול אותה מחמת רזי התורה והסודות שבה. ולהלן יבאר רבי שמעון שלבושי התורה הם הסיפורים.

ומזהיר רבי שמעון לאדם המחשיב את סיפורי התורה כעיקר.

ועל דא - ועל כן, הואיל שהתורה מוכרח להתלבש בלבוש, האי ספור דאורייתא, לבושא דאורייתא איהו - אלו הסיפורים שבתורה הם הלבושים של התורה, ואף שהסיפור אמת שהרי אין מקרא יוצא מידי פשוטו, אבל ודאי אין הכוונה רק לפשוטו, ולכן מאן דחשיב דההוא לבושא איהו אורייתא ממש ולא מלה אחרא - מי שחושב שלבוש זה הוא התורה ממש ולא דבר אחר, תיפח רוחיה - תצא רוחו וימות, מפני שמבזה כבוד התורה, ולא יהא ליה חולקא בעלמא דאתי - ולא יהיה לא חלק בעולם הבא, משום שבעולם הבא יתגלו סודות התורה, ומי שאינו מאמין בהם לא יזכה להביט בהם, בגין כף - ומפני זה אמר דוד (שם קיט יח) 'גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך', ומשמעו, שדוד המלך ביקש שיתגלו עיניו להביט ולהבין מה דתחת לבושא דאורייתא - במה שמסתתר מתחת ללבוש של התורה, שהם סודות התורה, ונקרא 'נפלאות' מלשון נפלא ונסתר.

לאחר שהתבאר שסיפורי התורה הם לבוש, מוסיף רבי שמעון כי גוף התורה הוא תרי"ג מצוות.

תא חזי - בא וראה, אית לבושא דאתחזי לכלא - יש לבוש הנראה לכולם, ואיננו טפשיין פד חמאן לבר נש בלבושא דאתחזי לון

במאמר שלפנינו רבי שמעון מבאר כי אפילו בסיפורי התורה יש בהם סודות עליונים. כי יש לתורה לבוש שהוא הסיפורים, גוף שהוא תרי"ג מצוות, נשמה שהיא סודות התורה, ונשמה לנשמה שתתגלה עניינה לעתיד לבוא, והעיקר הוא להאחו בנשמת התורה.

רזי התורה נתלבשו בסיפורים גשמיים.

רבי שמעון אמר, ווי לההוא בר נש דאמר דהא אורייתא אתא לאחזאה ספורין בעלמא ומלין דהדייטי - אוי לאותו אדם שאומר שתורתנו באה להראות סיפורים פשוטים ודברי הדייטות, כגון סיפורי לבן ועשו וכדומה, דאי הכי אפילו בזמנא דא אנו יכלין למעבד אורייתא במלין דהדייטי ובשבחא יתיר מפלהו - שהרי אם כן, אפילו בזמן הזה אנו יכולים לעשות תורה מדברי הדייטות, ועוד יותר סיפורים משובחים מהם. כי בתורה יש דברים שנראים רק סיפורים, ובספרי הקורות יש סיפורים הנראים יותר יפה מסיפורי התורה. ומוסיף רבי שמעון, אי לאחזאה מלה דעלמא - ואם יאמר אדם, שהתורה באה להראות את דברי עולם הזה, אינו כן, שהרי אפילו איננו קפסידי דעלמא אית בינייהו מלין עלאין יתיר - אפילו אותם שרים ושליטים בעולם, יש ביניהם דברים יותר מעולים, שהרי הם משתמשים בשמות הטומאה היוצאים מן התורה, אי הכי גזיל אבתרייהו ונעביד מנייהו אורייתא כהאי גוונא - ואם כן, נלך אחריהם ונעשה מהם באותו אופן תורה. אלא, בני ישראל שלומדים את התורה לשמה ונעשית להם סם החיים, יודעים כי כל מלין דאורייתא מלין עלאין ורזין עלאין - כל דברי התורה הם דברים עליונים וסודות עליונים, אבל שרים ושליטים בעולם שמחשיבים את התורה כסיפורים בעלמא ונעשית להם סם המות, משתמשים בשמות הטומאה.

ומבאר רבי שמעון, שכשם שכשהמלאכים יורדים לעולם הזה הם מתלבשים בלבוש מהעולם הזה, כך התורה שהיא עליונה מהם, על אחת כמה וכמה שצריכה להתלבש בסיפורים גשמיים.

תא חזי - בא וראה למה נכתב בתורה סיפורים בעלמא. כי עלמא עלאה - עולם העליון, שהוא בינה הרמוז באות ה' ראשונה שבשם הוי"ה, ועלמא תתאה - ועולם התחתון, שהוא מלכות הרמז באות ה' אחרונה שבשם הוי"ה, בחד מתקלא אתקלו - במשקל אחד נשקלו,

כלומר, שמכוונים זה כנגד זה, כי שניהם מרומזים באותיות ה' שבשם הוי"ה. ולכן בני ישראל לתתא - שלמטה, הרומז למלכות, הם כנגד מלאכי עלאי לעילא - המלאכים העליונים שלמעלה, הרומז לבינה. ומבאר רבי שמעון, והרי מלאכי עלאי קתיב בהו - כתוב בהם במלאכים העליונים (תהלים קד ד) 'עושה מלאכיו רוחות', ומשמעו, שהמלאכים הם בחינת 'רוחות' שאינם מלובשים בגוף גשמי, האי באתר עלאה - וכל זה הוא במקום

ונשמה, ונשמה לנשמה. ומבאר רבי שמעון, **שְׁמִיָּא וְחִלְהוֹן אֵלִין אֵינוֹן** **לְבוּשָׁא** - השמים וצבאם, שהם עולמות בריאה יצירה ועשייה, הם לבוש השכינה, והם כנגד סיפורי התורה שבהם נתלבשו המצוות. **וּכְנָסַת יִשְׂרָאֵל דָּא גּוּפָא** - וכנסת ישראל שהיא השכינה הקדושה ספירת המלכות, היא בחינת הגוף, והם כנגד תרי"ג מצוות התורה כי השכינה נקראת 'מצוה', **דְּמִקְבְּלָא לְנִשְׁמָתָא דְּאִיְהִי** - שהגוף - מלכות מקבלת את הנשמה שהיא זעיר אנפין הנקרא **תַּפְאֲרַת יִשְׂרָאֵל**, והם כנגד סודות התורה, **וְעַל דָּא אִיהוּ גּוּפָא לְנִשְׁמָתָא** - ועל כן הוא גוף לנשמה, כלומר, כי מעשה המצוות בפשטותם הם גוף והיכל לתורת הסוד. ומוסיף רבי שמעון, **נִשְׁמָתָא דְּאִמְרֵן, דָּא** - הנשמה שאמרנו, שהוא כנגד סודות התורה, ונקרא **תַּפְאֲרַת יִשְׂרָאֵל, דְּאִיְהִי אוֹרִייתָא מְמַשׁ** - שהיא התורה ממש, **וְנִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא דָּא אִיהוּ עֲתִיקָא קַדִּישָׁא** - ונשמה לנשמה זה סוד השלוש ספירות הראשונות כתר חכמה בינה הנקראים 'עתיקא קדישא', ואורם מתלבש בזעיר אנפין, ואור זה לא יתגלה לנו רק לעתיד לבוא בעת שידוכו כל הנבראים, ויהיו מוכנים הצדיקים להבין את אותם הסודות. **וְכָלֹא אַחֲדָא דָּא בְּדָא** - והכל אחוז זה בזה, כי עתיקא קדישא מתלבש בזעיר אנפין, וזעיר אנפין במלכות, ומלכות מתלבשת בעולמות בריאה יצירה ועשייה.

ומסיים רבי שמעון מעין הפתיחה.

וְוִי לְאֵינוֹן חֵיבִיבָא דְּאִמְרֵי דְּאוֹרִייתָא לָאו אִיְהִי אֵלָא סְפוּרָא בְּעֵלְמָא - אוי לאלו הרשעים שאומרים שהתורה אינה אלא סיפורים פשוטים, **וְאֵינוֹן מִסְתַּכְלִי בְּלְבוּשָׁא דָּא וְלֹא יִתִּיר** - והם מסתכלים בלבוש הזה ולא יותר. ומאידך, **זִכְאִין אֵינוֹן צְדִיקִיָּא דְּמִסְתַּכְלִי בְּאוֹרִייתָא בְּדָקָא יָאוֹת** - אשריהם הצדיקים שמסתכלים בתורה כראוי, חֲמָרָא לָא יִתִּיב - וכמו שהיין לא יושב ומתקיים אֵלָא בְּקִנְקֹן ובחבית, כֶּף אוֹרִייתָא לָא יִתִּיב אֵלָא בְּלְבוּשָׁא דָּא - כך התורה אינה מתיישבת ומתקיימת אלא בלבוש הזה, ואי אפשר שתתגלה התורה בלי הסיפרים כנזכר לעיל, **וְעַל דָּא לָא בְּעִי לְאִסְתַּכְלָא אֵלָא בְּמָה דְּאִית תַּחֲת לְבוּשָׁא** - ועל כן אינו צריך אלא להסתכל במה שהוא מתחת הלבוש הזה, דהיינו בגוף התורה - תרי"ג המצוות, ובנשמת התורה - סודות התורה, **וְעַל דָּא כָּל אֵינוֹן מִלִּין וְכָל אֵינוֹן סְפוּרִין** - ועל כן כל אלו הדברים וכל אלו הסיפורים, **לְבוּשִׁין אֵינוֹן** - הם רק לבושים.

שְׁפִירָא - ואותם הטיפשים כשרואים בן אדם עם לבושו הנראה יפה, **לֹא מִסְתַּכְלִין יִתִּיר** - אינם מסתכלים ומתבוננים יותר בפנימיות האדם עצמו ודנים אותו על פי לבושו ההדור, ובדעתם לבושו הוא העיקר, אבל באמת **חֲשִׁיבו דְּהוּא לְבוּשָׁא גּוּפָא** - החשיבות ועיקר של אותו הלבוש הוא הגוף המתלבש בו, **וְחֲשִׁיבוֹתָא דְּגּוּפָא נִשְׁמָתָא** - וחשיבות של הגוף היא הנשמה המלוכשת בתוכו. כֹּהֲאִי גּוּוֹנָא אוֹרִייתָא אִית לָה גּוּפָא - כעין זה התורה יש לה גוף, **וְאֵינוֹן פְּקוּדֵי אוֹרִייתָא דְּאִקְרוּן** - והם התרי"ג מצוות התורה, דיניהם והלכותיהם, שנקראים **גּוּפִי תוֹרָה, הֵאִי גּוּפָא מִתְלַבָּשָׁא בְּלְבוּשִׁין דְּאֵינוֹן סְפוּרִין דְּהֵאִי עֵלְמָא** - והגוף הזה - תרי"ג מצוות מתלבש בלבושים שהם הסיפורים של העולם הזה.

ומבאר רבי שמעון, ארבע מדרגות בתורה.

טַפְשִׁין דְּעֵלְמָא לֹא מִסְתַּכְלִי אֵלָא בְּהוּא לְבוּשָׁא דְּאִיְהוּ סְפוּרָא דְּאוֹרִייתָא - הטיפשים שבעולם אינם מסתכלים אלא בלבוש ההוא שהוא סיפור התורה, **וְלֹא יִדְעִי יִתִּיר וְלֹא מִסְתַּכְלִי בְּמָה דְּאִיְהוּ תַּחֲת הוּא לְבוּשָׁא** - ואינם יודעים יותר, ואינם מסתכלים במה שמסתתר תחת הלבוש ההוא. ויש אנשים שהם במעלה יתירה, והם **אֵינוֹן יִדְעִין יִתִּיר** - אלו שידועים יותר מן הטיפשים, **לֹא מִסְתַּכְלִין בְּלְבוּשָׁא, אֵלָא בְּגּוּפָא דְּאִיְהוּ תַּחֲת הוּא לְבוּשָׁא** - כי אינם מסתכלים בלבוש שהוא סיפורי התורה, אלא בגוף התורה שהוא מתחת ללבוש הזה, שהם תרי"ג מצוות התורה. ויש אנשים שהם במעלה יתרה מזו, והם **חֲכִימִין עֲבָדֵי דְּמִלְכָּא עֲלָא, אֵינוֹן דְּקִימוּ בְּטוֹרָא דְּסִינִי** - החכמים עבדי המלך העליון, אלו שעמדו בהר סיני, **לֹא מִסְתַּכְלִי אֵלָא בְּנִשְׁמָתָא** - אינם מסתכלים אלא בנשמה, שהם סודות התורה שקיבלו בני ישראל בהר סיני, **דְּאִיְהִי עֲקָרָא דְּכָלֹא אוֹרִייתָא מְמַשׁ** - שהיא העיקר של כל התורה ממש, ומוסיף רבי שמעון, **וְלִזְמָנָא דְּאִתִּי זְמִינִין לְאִסְתַּכְלָא** - ולעתיד לבא הם עתידים להסתכל בתורה במדרגה יותר עליונה, **בְּנִשְׁמָתָא דְּנִשְׁמָתָא דְּאוֹרִייתָא** - בנשמה של נשמת התורה, שהיא דרך יותר נעלמת ונסתרת, אשר בעולם הזה אין בכוחנו להכירה וללומדה.

לאחר שהתבאר שיש בתורה לבוש גוף נשמה ונשמה לנשמה, מבאר רבי שמעון שכן יש בעולם העליון.

תָּא חֲזִי - בא וראה, **הֵכִי נָמִי לְעֵילָא** - כך הוא גם למעלה בעולם העליון, **אִית לְבוּשָׁא, גּוּפָא, וְנִשְׁמָתָא, וְנִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא** - יש לבוש, וגוף,

שְׁפִירָא, לֹא מִסְתַּכְלִין יִתִּיר, חֲשִׁיבו דְּהוּא לְבוּשָׁא גּוּפָא, וְחֲשִׁיבוֹתָא דְּגּוּפָא נִשְׁמָתָא. כֹּהֲאִי גּוּוֹנָא אוֹרִייתָא אִית לָה גּוּפָא, וְאֵינוֹן פְּקוּדֵי אוֹרִייתָא דְּאִקְרוּן גּוּפִי תוֹרָה, הֵאִי גּוּפָא מִתְלַבָּשָׁא בְּלְבוּשִׁין דְּאֵינוֹן סְפוּרִין דְּהֵאִי עֵלְמָא.

טַפְשִׁין דְּעֵלְמָא לֹא מִסְתַּכְלִי אֵלָא בְּהוּא לְבוּשָׁא, דְּאִיְהוּ סְפוּרָא דְּאוֹרִייתָא, וְלֹא יִדְעִי יִתִּיר, וְלֹא מִסְתַּכְלִי בְּמָה דְּאִיְהוּ תַּחֲת הוּא לְבוּשָׁא, אֵינוֹן יִדְעִין יִתִּיר, לֹא מִסְתַּכְלִין בְּלְבוּשָׁא אֵלָא בְּגּוּפָא דְּאִיְהוּ תַּחֲת הוּא לְבוּשָׁא, חֲכִימִין עֲבָדֵי דְּמִלְכָּא עֲלָא, אֵינוֹן דְּקִימוּ בְּטוֹרָא דְּסִינִי, לֹא מִסְתַּכְלִי אֵלָא בְּנִשְׁמָתָא, דְּאִיְהִי עֲקָרָא דְּכָלֹא אוֹרִייתָא מְמַשׁ, (וְלְעֵלְמָא) וְלִזְמָנָא דְּאִתִּי זְמִינִין לְאִסְתַּכְלָא בְּנִשְׁמָתָא דְּנִשְׁמָתָא דְּאוֹרִייתָא.

תָּא חֲזִי, הֵכִי נָמִי לְעֵילָא אִית לְבוּשָׁא, וְגּוּפָא, וְנִשְׁמָתָא, וְנִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא, שְׁמִיָּא וְחִלְהוֹן אֵלִין אֵינוֹן לְבוּשָׁא, וּכְנָסַת יִשְׂרָאֵל דָּא גּוּפָא, דְּמִקְבְּלָא לְנִשְׁמָתָא דְּאִיְהִי תַּפְאֲרַת יִשְׂרָאֵל, וְעַל דָּא אִיהוּ גּוּפָא לְנִשְׁמָתָא, נִשְׁמָתָא דְּאִמְרֵן דָּא תַּפְאֲרַת יִשְׂרָאֵל דְּאִיְהִי אוֹרִייתָא מְמַשׁ, וְנִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא דָּא אִיהוּ עֲתִיקָא קַדִּישָׁא, וְכָלֹא אַחֲדָא דָּא בְּדָא.

וְוִי לְאֵינוֹן חֵיבִיבָא דְּאִמְרֵי דְּאוֹרִייתָא לָאו אִיְהִי אֵלָא סְפוּרָא בְּעֵלְמָא, וְאֵינוֹן מִסְתַּכְלִי בְּלְבוּשָׁא דָּא וְלֹא יִתִּיר, זִכְאִין אֵינוֹן צְדִיקִיָּא דְּמִסְתַּכְלִי בְּאוֹרִייתָא בְּדָקָא יָאוֹת, חֲמָרָא לָא יִתִּיב אֵלָא בְּקִנְקֹן, כֶּף אוֹרִייתָא לָא יִתִּיב אֵלָא בְּלְבוּשָׁא דָּא, וְעַל דָּא לָא בְּעִי לְאִסְתַּכְלָא אֵלָא בְּמָה דְּאִית תַּחֲת לְבוּשָׁא, וְעַל דָּא כָּל אֵינוֹן מִלִּין וְכָל אֵינוֹן סְפוּרִין, לְבוּשִׁין אֵינוֹן.

נפשי צמאה לדעת כל רז סוד

זוהר הקדוש המבואר > עם פירוש "הכתר והכבוד"
ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

